1852. No. 27.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 3 MAART.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen uitgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 Maart.

De twee Russische Grootvorsten Nikolaas en Michael zullen binnenkort ons land bezoeken.

— Wij voldoen gaarne, leest men in het *Hbl.*, aan het verzoek van den Heer Mr. van Diggelen, den verdediger van den R. K. Priester M. te St. Jan Steen, voor het Prov. Geregtshof, met de opneming eener rectificatie van ons vroeger berigt, aangaande de veroordeeling van dien Priester. Die veroordeeling heeft, volgens den Heer van Diggelen, niet plaats gehad ter zake van het lasteren van daden van het gouvernement, gelijk door ons verkeerdelijk zoude zijn gemeld, maar wegens bestraffing of berisping op den kansel van eene daad van het openbaar gezag. De bedoelde Priester had namelijk het gemeentebestuur van St. Jan Steen van den kansel gegispt, dat het verlof had gegeven aan eenige kunstenmakers van beider kunne, om, bij gelegenheid der kermis aldaar, hunne verrigtingen op straat uit te voeren in eenen nagenoeg naakten staat, of wel in eene kleeding, die naaktheid nabootste, en waarin de bedoelde geestelijke eenen ergerlijken aanstoot tegen de zeden zag.

— Vierde Vervolg van het beheer en den staat van Ned. Indië (zie ons nommer van 23, 25 en 27 Febr. en 1 dezer).

De uitoefening van godsdienst door de onderscheidene gezindten, geniet in Nederl. Indië de bescherming des bestuurs, voor zoover die uitoefening niet gevaarlijk is voor de openbare rust.

De Protestanten in Nederl. Indië moeten te zamen één kerkgenootschap vormen, en worden beheerd: plaatselijk door Kerkeraden en algemeen, onder toezigt van den Gouvern.-Generaal, door een Opper-kerkelijk collegie, genaamd: Bestuur der Protestantsche kerken in Nederl. Indië.

Het reglement op het bestuur der Protestantsche kerk in Nederl. Indië is te vinden in het *Indisch Staatsblad* van 1844, No. 34.

De zendelingen, welke in onze O.-I. bezittingen werkzaam zijn, worden derwaarts gezonden: *a.* door het Nederl. Zendeling-genootschap te Rotterdam; *b.* door vreemde dergelijke genootschappen.

Te Batavia bestaat een Javasch medewerkend Zendeling-genootschap, eene geheele particuliere vereeniging, ondergeschikt aan het voormelde genootschap te Rotterdam. Dit medewerkend genootschap heeft een tak te Amboina.

De Gouvern.-Generaal is bevoegd, op voordragt van het bestuur der Protestantsche kerk, dat verpligt is vooraf het Javasch medewerkend Zendeling-genootschap te raadplegen, zendelingen van het Rotterdamsche genootschap tijdelijk te plaatsen als hulppredikers in bijzondere gemeenten.

Vreemde zendelingen worden alleen op Borneo toegelaten, na alvorens gedurende een jaar te Batavia verblijf gehouden te hebben, ten einde de Regering in de gelegenheid te stellen, om zich met hun gedrag en wandel bekend te maken, en te onderzoeken of zij de noodige kennis bezitten van de taal, zeden en gewoonten der volken, in welker midden zij zich wenschen te begeven. Bij vertrek naar Borneo moeten zij plegtig beloven, zich steeds »onder de inlandsche volkeren van alle leeringen te onthouden, welke de van hen gevorderde lijdzame gehoorzaamheid aan hunne overheden in het minst zouden kunnen verzwakken."

Het getal Protestantsche zendelingen in Nederl. Indië bedroeg, op ultimo 1849, 28, te weten: 22 van het Nederlandsche; 5 van het Rhijnsche; 1 van een Amerikaansch genootschap.

De zendelingen van het Nederlandsche genootschap waren aldus verdeeld: Op Java: 1 voor Depok en Toegoe (door de Regering bezoldigd); 1 te Soerabaija; 1 te Samarang (voorloopig om het Javaansch te leeren). Buiten Java: 9 in Menado; 5 in de Molukken; 5 op Timor; te zamen 22.

Hier volgen nu in het verslag eenige berigten omtrent het Christendom onder de Javanen en in de buiten-bezittingen.

Het hoofd van de Roomsch-Catholieke kerken in Nederl. Indië en ook al de leeraren dier gemeente worden kerkelijk benoemd door of van wege den Heiligen Stoel, erkend door of op magtiging van den Koning en, voor zoo ver zij binnen de door den Koning vastgestelde organisatie vallen, bezoldigd uit 's Lands kas.

Wanneer het hoofd der R. C. kerken in Nederl. Indië eenen geestelijke voor eenig leeraarsambt in die gewesten benoemt, doet hij daarvan mededeeling aan den Gouv.-Generaal.

Acht de Gouv.-Generaal de toelating van den betrokken geestelijke op de hem toegedachte plaats niet bedenkelijk, zoo gelast hij, op die mededeeling, het burgerlijk hoofd der plaats den benoemden geestelijke in het dien opgedragen ambt te erkennen. Zijn aan dat ambt van staatswege burgerlijke voordeelen verknocht, zoo gelast de Gouv.-Generaal tevens, den geestelijke in het genot van die voordeelen te stellen.

Acht de Gouv.-Generaal, om gewigtige en ter zijner beoordeeling staande redenen, de toelating van eenen geestelijke, wiens plaatsing wordt voorgesteld, onraadzaam, dan doet het hoofd der R. C. kerken een ander voorstel.

De R. C. geestelijken die in Indië uit 's Lands kas bezoldigd worden: zijn verdeeld in drie klassen. Die der eerste klasse heeten Pastoors, die der tweede klasse Onderpastoors, die de derde klasse Kapelaans.

Hun getal is bepaald op; 3 Pastoors, 1 Onderpastoor en 4 Kapelaans.

Het beheer over de R. C. kerk werd uitgeoefend door den Bisschop van Colophon in partibus infidelium, P. M. Vrancken, die na het vertrek uit Indië van den kerkvoogd J. Grooff, door den Koning is erkend als coadjutor van dien apostolischen vicaris en als Pastoor van Batavia.

Een der Pastoors deed in Julij en Augustus, met vergunning van den Gouv.-Generaal, eene kerkelijke reis op Banka.

Bij die gelegenheid werden ettelijke Chinezen door hem tot de R. C. leer bekeerd. Hij bezigde echter tot verspreiding des geloofs een paar Chinezen, die geheel en al bleken voor de taak ongeschikt te zijn. Zij stelden zich aldra als magthebbende personen aan; beloofden den mijnwerkers, die de R. C. leer zouden omhelzen, geldelijk voordeel; bedreigden de onwilligen, vernielden in de huizen de beelden en opschriften welke den Chinezen heilig waren, en bedreven allerlei grove ergerlijkheden. In het belang van de openbare rust zijn die ijveraars opgevat en uit de binnenlanden naar de hoofdplaats, onder toezigt der policie, gebragt. Zulks is aan het R. C. kerkhoofd medegedeeld.

Men telde in het laatst van 1849 op Banka 58 Chinezen, die zich Christenen noemden.

Er is geen centraal bestuur over de Mahomedaansche eeredienst in Nederl. Indië.

Met ééne enkele uitzondering in Bantam, worden geene Mahomedaansche geestelijken voor het uitoefenen van het leeraarsambt uit 's Lands kas bezoldigd.

Het doen van bedevaarten naar Mekka, een der voorschriften van de Mahomedaansche leer, 't welk echter door vele geraadpleegde verlichte belijders dier leer in deze gewesten beschouwd wordt als niet voor de geloovigen in zóó ver van Mekka verwijderde landen verpligtend, is op Java en Palembang bezwaard door het opleggen aan inlanders van eene betaling van ƒ 110 voor elken pas naar Arabie. Tegen ontduikingen is bepaald, dat ieder die van Mekka terugkeert, zonder bij vertrek uit de bezitting de ƒ 110 voldaan te hebben, het dubbel zal betalen.

Dit bezwaren van het gaan naar Mekka is niet alleen in het belang van de Regering, maar in meerdere mate in dat der bevolking, want de bedevaartgangers (hhadji) zijn, volgens hunne aloude instellingen, ontheven van diensten ten behoeve van hunne hoofden en van de Regering: zoodat de last dezer diensten voor de overige bevolking verzwaart naar gelang het getal hhadji's toeneemt. Bovendien moet zij tot het onderhoud van zulke gewijden bijdragen.

De maatregel vond dan ook (in 1825) zijne aanleiding in het overgroot getal hhadji's.

De gelden voor passen naar Arabie in 's lands kas ontvangen, worden besteed om de bevolking te ondersteunen in den bouw en het herstellen van Mahomedaansche tempels: een arbeid, dien zij verpligt is kosteloos te verrigten.

De Mahomedaansche eeredienst wordt over het algemeen rustig uitgeoefend.

In 1849 zijn 136 personen van Java en Madura ter bedevaart naar Mekka gegaan en 203 personen op die eilanden van Mekka teruggekeerd.

Andere eerediensten, zoo als de Israëlitische, die der Chinezen enz. zijn aan zich zelve overgelaten, behoudens toezigt der policie.

De liefdadige instellingen in Indië, niet uitsluitend bestaande ten laste van kerk- en armen-fondsen, kunnen onderscheiden worden in die, welke van Regeringswege werkzaam zijn, en die, welke, zonder van Regeringswege werkzaam te zijn, door de Regering beschermd worden.*

Commissien tot ondersteuning van behoeftige Christenen in de Bataviasche, Samarangsche en Soerabaijasche afdeeling.

Te Samarang is een proveniers- of oudemannen-huis, bestemd tot huisvesting, van gepensionneerde militairen, zeevarenden en anderen, en een weesen armhuis voor Protestanten; als ook een weeshuis voor R. C.

Te Batavia en ook te Samarang is eene inrigting tot verpleging van gewone zieken, ongeneesbaren, personen met besmettelijke ziekten aangedaan, en krankzinnigen van beiderlei geslacht, behoorende tot de Chinesche, inlandsche en andere onchristen patienten. Zij heet het Chinesche hospitaal.

Hier en daar bestaan nog andere gestichten ter verpleging of verzorging van inlanders, Chinezen en andere Oosterlingen, met afzigtelijke ziekten behebt, of dergelijke ongelukkigen, als: het bedelaars-gesticht te Samarang; het bedelaars-gesticht te Soerabaija; de leprozen-gestichten te Amboina, op Pisang bij Banda, te Ternate, en bij Menado.

Tot de tweede categorie der liefdadige instellingen behooren:

Het Parapattan weezen-gesticht te Batavia, eene op zich zelve staande instelling, opgerigt uit particuliere liefdegiften, maar sedert eenigen tijd voor een goed gedeelte bekostigd uit 's Lands kas, en dienende tot opname, verzorging en onderrigting van verlatene of behoeftige kinderen en weezen.

In 1846 beschonk de Regering dit gesticht met *f* 10,000, en sedert dien tijd worden daaraan *f* 6,000 's jaars uit 's Lands kas uitgekeerd.

De voornaamste liefdadige instellingen, geheel staande onder het beheer van Kerkeraden en komende ten laste van kerk- en diakoniefondsen, zijn: een armenhuis te Batavia, welks binnen-regent door den Gouv.-Generaal benoemd wordt; een armenhuis te Soerabaija (van geringe beteekenis); een weeshuis te Amboina; een weeshuis te Ternate; een armenhuis te Macassar, en eene inrigting van vrouwelijke nijverheid voor de Christengemeente te Macassar.

Ten aanzien van de geneeskundige geschiedenis van Nederl. Indië komen vele bijzonderheden voor in de verslagen van den chef der geneeskundige dienst, welke openbaar gemaakt worden, voor zoover zij voor de wetenschap of het algemeen van belang zijn; maar vermits de verslagen betreffende de burgerlijke geneeskundige dienst over de laatste jaren nog niet zijn uitgegeven, worden in het verslag eenige bijdragen tot die geschiedenis aangeteekend.

Het beheer van het onderwijs in Nederlandsch Indie wordt, namens den Gouv.-Generaal, gevoerd door eene hoofd-commissie van onderwijs, gevestigd te Batavia, voorgezeten door een lid van den Raad van Nederl. Indie, of door zoodanig ander persoon, als wegens zijn maatschappelijk standpunt en zijne wetenschappelijke kennis daartoe bijzonder geschikt kan worden geacht.

In de gewesten buiten Batavia zijn, waar de belangen van het onderwijs zulks medebrengen, sub-commissien van onderwijs.

Men kent in Indie slechts lagere en middelbare scholen.

In de lagere scholen worden kinderen onderwezen in het lezen, schrijven, rekenen, de Nederduitsche taal, de beginselen der geschied- en aardrijkskunde, en andere gepaste en algemeen nuttige kundigheden, »terwijl het onderwijs zoo wordt ingerigt, dat daardoor tevens de verstandelijke vermogens der kinderen ontwikkeld en zij zelven alzoo tot alle zedelijke en maatschappelijke deugden opgeleid worden."

De middelbare scholen dienen »tot aanleering van meer andere, voor verdere beschaving noodige kundigheden, als de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen, het teekenen, de muziek enz." Het onderwijs in eenige vreemde taal mag niet gegeven worden aan leerlingen, die niet reeds de Nederduitsche taal spreken, lezen en schrijven kunnen. Er moet voorts op deze scholen gezorgd worden, dat de leerlingen »in het bijzonder tot een goed zedelijk gedrag en alzoo tot dien trap van beschaving worden opgeleid, waardoor de meest fatsoenlijke en meest beschaafde klasse der maatschappij zich onderscheiden en welke door de instelling der scholen voor het middelbaar onderwijs hoofdzakelijk bedoeld is."

Overigens wordt in het algemeen het onderwijs ingerigt, ter ontwikkeling der verstandelijke vermogens, vorming van het hart en inprenting van goede zedelijke grondbeginselen, onder mededeeling van algemeen nuttige kundigheden. Particuliere scholen mogen niet opgerigt worden zonder vergunning en niemand mag openbaar onderwijs geven zonder acte van toelating van de hoofd-commissie. De onderwijzers op de gouvernements-scholen genieten een aandeel in de schoolgelden en voorts bezoldiging uit 's Lands kas.

In den laatsten tijd heeft zich bij de inlanders en de met hen gelijkgestelden, hoofdzakelijk bij de hoofden en gegoeden, meer en meer de zucht geopenbaard, om hunne kinderen het genot van ons lager onderwijs, althans van onderwijs in het schrijven en rekenen met onze teekens, deelachtig te doen worden. Wil men inderdaad iets goeds op dien wijduitgestrekten akker tot stand brengen, zoo moet stelselmatig, geleidelijk worden te werk gegaan. Pogingen om in eens het geheel te omvatten, zullen niets baren dan onuitvoerbare plannen, gegrond op eindelooze bespiegelingen.

De middelen van onderwijs welke de inlandsche maatschappij op Java tot dusverre zelve geschapen heeft, zijn uiterst gering. Over het algemeen bestaan zij uitsluitend bij de priesters, die de kinderen eenige verzen of hoofdstukken van den Koran doen naspreken en van buiten leeren, in het Arabisch, waarvan dikwerf de meester niet veel meer begrijpt dan de leerling.

Intusschen hebben de ambtenaren bij het gewestelijk bestuur op Java altijd bijgedragen om te gemoet te komen in het verschaffen aan geschikte jonge inlanders van zoodanig onderwijs als allernoodzakelijkst was voor hunne bruikbaarheid in 's Lands dienst. Bijna op alle bureaux van residenten en adsistent-residenten leeren zulke jongelieden, voornamelijk betrekkingen van de hoofden, het lezen, schrijven en rekenen met onze teekens, den gebruikelijken vorm van redactie van officiele rapporten enz. Eenige jaren geleden werd weder de invoering van geregeld schoolonderwijs onder den inlander ter sprake gebragt. Een plan werd hiertoe gevormd; doch daar dit voor een begin te veel omvattend bleek te zijn, zou men vooreerst oprigten een kweekschool en twintig provinciale scholen, waartoe jaarlijks *f* 25,000 zouden benoodigd zijn. Hiertoe werd magtiging verleend bij 's Konings besluit van 30 September 1848. Voor een geschikt hoofd-onderwijzer voor die kweekschool werd een persoon te Delft geplaatst, ten einde aldaar te worden gevormd. Inmiddels vervaardigt men twee leesboeken voor deze scholen, elk ten getale van 4000 exemplaren, te weten: eene laag-Javaansche vertaling, door C. F. Winter te Soerakarta, van een honderdtal vertellingen uit het eerste en tweede honderdtal leerzame verhalen door C. Schmidt, een leesboek voor de scholen; eene hoog-Javaansche vertaling, door denzelfden, van 58 korte verhalen.

Op ultimo 1849, was men te Pasoeroean nog bezig aan het optrekken, voor dit onderwijs, van een schoolgebouw voor 80 tot 90 leerlingen. In Japara kwam het onderwijs met October in volle werking.

»Men weet niet" zegt de resident »wat het meest te bewonderen, de eenvoudige wijze der mededeeling van het onderrigt, of de verbazende vorderingen, welke de kinderen, bij het eind van het jaar reeds hadden gemaakt. De stilte in de school is voorbeeldeloos. De onderwijzer spreekt het Javaansch en Maleisch in de meest volkomene volmaaktheid. Het Nederduitsch is hem in zoo ver eigen, dat hij het, zonder eenige moeite, in de Maleische en Javaansche talen overbrengt. Hij schrijft eene sierlijke hand. In het rekenen is hij bijzonder bedreven. Zijne wijze van omgang laat niets te wenschen over. Het is te voorzien, dat in den loop van 1850 reeds eenige leerlingen de school kunnen verlaten om op het residentie kantoor werkzaam gesteld te worden.

De vreemde Oosterlingen, Chinezen, Arabieren enz. maken over het algemeen tamelijk veel werk van het onderwijs. De gegoeden onder hen hebben gewoonlijk privaat docenten in dienst.

Sommigen schijnen meer onderwijs te verlangen, en zoeken dit op de gouvernements-scholen voor Europeanen bestemd. Kinderen van Chinezen worden van wege den indringenden aard van dit volk voorzigtigheidshalve niet toegelaten. (*Vervolg hierna*).

's GRAVENHAGE, 2 Maart.

Z. M. heeft aan den Minister Mr. P. P. van Bosse, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het Grootkruis der Orde van Franz-Joseph, hem door den Keizer van Oostenrijk geschonken.

— Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan Mr. J. F. C. J. de Roy en F. L. de Cottignies, als Burgemeesters van Breda en van Oosterhout, en benoemd in hunne plaats Mr. L. D. Storm en P. J. van Beugen; en tot Burgemeester van Middelharnis, L. C. C. Kolff van Oosterwijk, Burgemeester van Stad aan 't Haringvliet, met vergunning om die betrekkingen te vereenigen.

— Z. M. heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen den nieuw benoemden Engelschen Gezant, Sir R. Abercromby, welke aan Z. M. zijne geloofsbrieven heeft overhandigd.

— Z. M. heeft aan C. Dito, aan den Helder, eene gouden medaille verleend en *f* 100 gratificatie, tot belooning voor zijne manmoedige pogingen ter redding van de manschappen van het aldaar in Januarij gestrande schip Gesina Jantina; verder heeft Z. M. nog onderscheiden zilveren medailles toegewezen aan personen die met levensgevaar anderen gered hadden.

— Aan den Heer J. P. Schouberg is op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als eerste stempelsnijder van 's Rijks Munt, behoudens aanspraak op pensioen.

De Commissie der Tweede Kamer, bestaande uit de Heeren Blussé, Storm, v. Zuylen, v. Hall en Dirks hebben een uitgewerkt verslag uitgebragt over het wets-ontwerp tot heffing eener belasting van drie ten honderd op de rente van kapitalen niet bestaande in onroerend goed, noch aangelegd tot eenigen tak van nijverheid, en heeft in het slot verklaard, dat zij met 3 tegen 2 stemmen geene vrijheid heeft gevonden, om de aanneming er van aan te raden.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 1 Maart.

Is ingekomen een brief van den Heer Verhey van den Bogaard, die, tot Burgemeester van Werkendam benoemd, vraagt, of hij nu ophoudt lid der Kamer te zijn. Beraadslaging daarover aanstaanden Woensdag.

De Commissie heeft verslag gedaan over ontwerpen wegens de naturalisatien. Nog hebben de Commissien van Rapporteurs verslag uitgebragt nopens de ontwerpen: 1°. wegens van amortisatie van schuld; 2°. ten opzigte der dading te Stoppeldijk, en 3°. betrekkelijk de wees- of momboirkamers. Beraadslagingen daarover Woensdag.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp tot uitvoering van art. 8 der wet van 30 Mei 1847 (regten van in- en uitvoer op de granen), dat ten slotte is aangenomen met 30 tegen 3 stemmen.

Eindelijk is met algemeene stemmen aangenomen het ontwerp tot regeling der gevolgen van door den militairen strafregter uitgesprokene veroordeelingen bij herhaling van misdaad of wanbedrijf.

Zitting van Dingsdag 2 Maart.

In deze zitting zijn al de aanhangige naturalisatie-wetten met algemeene stemmen aangenomen.

Voorts is ingekomen een brief van den Heer van den Dries, van gelijke strekking als die van den Heer Verhey van den Bogaard, omtrent de vraag of zij na hunne herbenoemingen tot Burgemeester, kunnen geacht worden leden der Kamer te zijn gebleven.

Een voorstel van den Heer van Meurs, om morgen, na afloop der openbare zitting, in Comité-Generaal te beraadslagen over de al of niet opheffing van het geheim ten aanzien van het gesloten verdrag met België, is aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Februarij.

De Graaf Malmesbury is tot Minister van Buitenlandsche Zaken benoemd, Sir J. Pekington tot Minister van Kolonien en Lord J. Manners tot Commissaris over de bosschen en domeinen.

— Het gebouw der Tentoonstelling zal werkelijk worden afgebroken; reeds heeft men er een begin mede gemaakt.

— De groote Dichter Moore is gisteren op zijn landgoed, Sloperton Cottage, in den ouderdom van 72 jaren overleden; hij was in 1780 te Dublin geboren.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 Maart.

In plaats van wijlen den Heer Dumon Dumortier is tot lid van den Senaat gekozen, in het Arrond. Doornik, de Heer Savart, een der voorstanders van het liberale Ministerie, met 1048 stemmen. De candidaat der clericale partij had 210 stemmen minder.

— De geheele begrooting voor 1853 is reeds bij de Kamer der Vertegenwoordigers door de Regering ingediend.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Februarij.

Volgens besluit van den President zal er een crediet geopend worden voor de voltooijing van den spoorweg van Straatsburg naar de Duitsche grenzen; ook heeft hij zijne toestemming verleend voor den spoorweg die Straatsburg in verband moet brengen met de Beijersche grenzen bij Weissenburg.

— De President heeft de superieure van het gesticht der zusters van Vincentius da Paulo, die sedert 50 jaren, door de zorgen aan armen en ongelukkigen besteed, zich de waardige navolgster heeft betoond van zuster Martha, roemrijk door den Keizer gedecoreerd, de decoratie van het Legioen van Eer toegestaan.

— De costumen voor de Senatoren en Staatsraden, groot en klein tenue, zullen nog al geld kosten. De kleedermaker Dusantoy vraagt 2000 fr. voor een volledig Senators kostuum met hoed en degen. Een ander, Chavreuil geheeten, 3000 fr.

— Den 8sten Maart vangt de verkooping der boekverzameling van wijlen Koning Lodewijk Filips aan. Het uitgekomen gedeelte van den catalogus bevat de bibliotheken van het Palais Royal en Neuilly en behelst 3042 nommers, waaronder een groot aantal handschriften, romans uit den riddertijd en kostbare plaatwerken.

— De Heer de Montalembert, de beroemde Katholieke redenaar, heeft in het kiesdistrict, waar hij de regerings-cadidaat is, de volgende verklaring aan de kiezers gerigt: »Nu, als vroeger, besloten hebbende den revolutiegeest te bestrijden, zal ik de Regering ondersteunen in al hetgeen het onderneemt om de vrijheid van het goede te verzekeren, en Frankrijks eer en welvaart te waarborgen. Gevoel ik mij in gemoede verpligt tot tegenkanting, dan zal ik, gelijk onder de voorafgegane regeringen, daarbij niets anders beoogen dan het bewind voor te lichten en te bevestigen, door het voor die feilen, welke voor vorsten en volken beide gevaarlijk zijn, te behoeden."

— De soldaten, die zich des avonds alleen op straat begeven, staan aan talrijke aanvallen bloot, die reeds tot bloedige gevolgen aanleiding hebben gegeven.

— Te Toulon ligt een stoomfregat gereed tot het overvoeren van 1000 man linietroepen naar Philippeville in Algerië.

— De onlangs afgezette Perzische Grootvizier Mirza Taghi Khan is op last van den Khan door het openen der slagaderen ter dood gebragt, waarna de Regering zijne onmetelijke rijkdommen in bezit heeft genomen.

SPANJE.

MADRID, 19 Februarij.

Er gebeurt hier nog al een en ander dat aanleiding geeft tot het vermoeden dat het tegenwoordig Ministerie de Staatsregeling voor het onbepaald gezag zou willen doen wijken. Zoo had bijv. een lid der Kamer, de Heer Borrego, voormalig Dagbladschrijver, een man van studie en innige overtuiging, een beredeneerd verslag zamengesteld der geschiedkundige regten waarop de Staatsregeling na een half eeuw strijdens rust, en in den vorm van eene memorie aan de Koningin doen drukken. Eer het stuk het licht zag, is het niet alleen voor de bijzondere regtbank van misdrijven der drukpers gebragt, maar is er een bevel van gevangenneming tegen den schrijver uitgevaardigd, niettegenstaande zijne betrekking als lid der Cortes; heeft hij zich door de vlugt moeten redden.

De Staatsregeling verbiedt nogtans alle voorloopige censuur. Daarenboven neemt het Ministerie alleen besluiten omtrent de geldmiddelen, hoezeer de Staatsregeling de medewerking der Kamers stellig vordert.

— Ll. Donderdag is een Priester, die vroeger Kapellaan bij een bataillon artillerie was, in ballingschap naar Estramadura gezonden. Sedert vier dagen was hij in een vertrek aan het Ministerie van Binnenl. Zaken opgesloten gehouden en zorgvuldig bewaakt. Zijne arrestatie staat met den aanslag op het leven der Koningin in verband.

— Van Logrono wordt gemeld dat aldaar in de sacristy een Priester door een anderen vermoord is. Beiden wilden de eerste mis lezen, zij werden handgemeen, en de een verbrijzelde den ander met een crucifix het hoofd.

De overheden hebben een onderzoek omtrent dit voorval gelast, hetwelk feiten aan het licht zal brengen die toonen op hoe lagen trap van zedelijkheid sommige Spaansche geestelijken staan. Zelfs de Pauselijke Nuntius heeft, gelijk men verzekert, geklaagd dat de intrede in den gewijden stand thans in Spanje al te gemakkelijk gemaakt wordt, en het is waarschijnlijk dat de kerkelijke overheden krachtdadige maatregelen tegen dit kwaad zullen nemen.

SARDINIE.

TURYN, 23 Februarij.

De Minister van Justitie, Deforesta, heeft zijn ontslag ingediend; in strijd met zijne ambtgenooten, was hij voor een concordaat met Rome gestemd, op de door dat Hof verlangde voorwaarden, en tegen de wettelijke invoering van het burgerlijk huwelijk.

NAPELS.

De geruchten van kwijtschelding van staatkundige misdrijven zijn niet verwezentlijkt. Ingendeel is uitbanning aangekondigd van de Heeren Tofani, Romano, Canella en den Hoogleeraar Tommasi, die na langdurige gevangenis door de regtbanken waren vrijgesproken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 25 Februarij.

De overeenkomst tusschen den Staat en de Oostenrijksche bank, als eerste stap tot eene definitive regeling der geldelijke aangelegenheden, is door den Keizer bekrachtigd. Bij die overeenkomst wordt de bank ontslagen van de deelneming tot een bedrag van 10 millioen aan de jongste geldleening; worden maatregelen genomen ter voorkoming van ophooping van het staats-papieren-geld in de kassen der bank; wordt de hypothecaire zekerheid, die de Staat voor de bankschuld geeft, uitgebreid, de afrekening vereenvoudigd en de rentebetaling van de zijde van het bestuur der financiën behoorlijk geregeld.

— Bij eene beschikking van den Minister van Onderwijs is bepaald, dat op alle gymnasien in de Italiaansche provincien onderwijs in de Duitsche taal moet worden gegeven; tevens is aan de Italiaansche hoogeschoolen een leerstoel voor de Duitsche taal gesticht, en bepaald dat de candidaten voor alle administrative betrekkingen, alvorens aangesteld te kunnen worden, een examen in die taal afleggen en blijken geven moeten, dat zij zich van haar behoorlijk kunnen bedienen, zoo tot spreken als tot schrijven. — Deze verordeningen worden aan den invloed van den Maarschalk Radetzky toegeschreven.

STADS BERIGT.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Zaturdag den 6den Maart 1852, des namiddags ten 1 ure.

Onderwerpen:

1°. Plaatselijke verordening regelende den werkkring der vaste Commissiën.

2°. Request van het Collegie van Zetters tot het erlangen van *f* 150, ter bezoldiging van eenen Ambtenaar.

3°. Voorstel tot het benoemen eener Commissie ter beraming van middelen om de geschillen over het Huiszittenhuis te beëindigen.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeente te Amsterdam (Hoogduitsche gemeente), Middelburg, Nijmegen, Wissekerke, Kadzand, Kruisland, Zoutelande, Hindeloopen en Blokzijl, op DD. A. H. W. Brandt, te Essen in Rhijn-Pruissen; J. C. Hentzepeter, te Katwijk aan Zee; J. Hooykaas Herderschee, te Edam; L. Tinholt, op het eiland Marken; J. J. Six Dijkstro, te Ellewoutsdijk; en de Cendidaten M. E. v. d. Meulen D. Niessen, W. B. J. v. Eyk en W. Hoevers.

De Commissie voor de Tentoonstelling van Nationale Nijverheid van Nederland en zijne Overzeesche Bezittingen, in Julij van dit jaar te Arnhem te houden, heeft aan den Heer Bugemeester dezer Gemeente berigt, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, vrijstelling van Zegel en Registratieregt te verleenen voor de verklaringen, bedoeld bij art. 8 van het Programma, — dat de ten toon te stellen voorwerpen in des Inzenders Fabriek of Werkplaats enz., of door hem zelven of onder zijn opzigt, vervaardigd zijn; zoo mede voor die van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur, dat de Inzender aldaar bekend en zijne Fabriek of Werkplaats aldaar gevestigd is; — zulks onder voorwaarde, dat op die stukken worde gesteld: *vrij van Zegel en Registratratie, ingevolge Koninklijk Besluit van 6 Januarij 1852.*

216de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste Trekking. No. 16768 een prijs van *f* 1,000.

2de » No. 13502 een prijs van *f* 10,000. No. 1769 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een' ZOON, F. C. M. WEENINCK — KOCH.

LEYDEN, 27 Februarij 1852.

Eenige Kennisgeving.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, M. J. A. STRATER, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 28 Februarij 1852. J. J. VAN WENSEN.

Heden beviel van een Doode DOCHTER, M. POTTUM — BAKKER.

LEYDEN, 2 Maart 1852.

Heden ontsliep zacht en kalm, in den ouderdom van 55 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, JACOBUS JOHANNES VAN DEN BERG, in leven Mr. *Kamerbehanger* alhier.

Wed^{e} J. J. VAN DEN BERG,
LEYDEN, 27 Februarij 1852. Geb. A. A. BOUDRY.

De Weduwe blijft voortgaan met den uitverkoop beneden Fabriekspriijs van den nog grooten voorraad der tot het Vak behoorende Goederen.

Op den 28sten Februarij 1852, overleed te LEYDEN, na een langdurig en smartelijk lijden, Mejufvrouw NICOLETTE MARIE DE SONNAVILLE, tot diepe droefheid van hare Familie en Betrekkingen.

Eenige Kennisgeving.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Rotterdam*, uitgesproken den eersten Maart 1800 Twee en Vijftig, is de Heer JACOB LEDEBOER, Particulier, gedomicilieerd te *Rotterdam*, ter zake van Verkwisting, gesteld onder **Curatele.**

De Procureur der Requirante van Curatele,
H. TEN OEVER.

De Ondergeteekende beveelt zich in de gunst van het geëerde Publiek, tot het vervaardigen van **Koperen Winkel-Balanzen**, welke in Juistheid, Prijzen en Modellen kunnen wedijveren met die door den Heer BEKKER te *Arnhem* vervaardigd. Voorzien van een ruim assortiment, rekent hij in het bijzonder op de gunst zijner geëerde Stadgenooten, ter bevordering van dezen tak van Nijverheid, belovende eene solide bediening.

D. S. RIENKS,
Langebrug bij de Ruïne, Wijk IV. N°. 453.

G. C. SLEYSER, *Corchettenmaker*, berigt bij deze dat hij **Verhuisd** is van de Hooglandsche Kerkgracht naar het **Michiels-Hof**, tegenover de Kerk der Doopsgezinde Gemeente; verzoekt zijne geëerde Begunstigers, zoo binnen als buiten de Stad, beleefdelijk bij voortduring om hunne gunst en aanbeveling.

Hoog Heemraden van Rijnland zullen op Zaturdag den 13^{den} Maart 1852, bij inschrijving **besteden**: het leveren van **85,000** Ned. Ponden versch, hard, en uitgesluikt of gezuiverd **ROGGESTROO**, in de Duinen nabij *'s Gravenhage*, bij Perceelen van **7,000** Ned. Ponden. De gezegelde Inschrijvings-Billetten zullen moeten worden ingezonden in het Gemeenlandshuis van Rijnland te *Leyden*, op denzelfden dag des voormiddags vóór *elf* ure; alwaar, alsook te *'s Gravenhage* in het Zuidhollandsche Koffijhuis; te *Haarlem* in het Logement de Kroon; te *'s Molenaarsbrug* onder Oudshoorn bij OTTEN, en te *Soetermeer* bij KARENS, van den 6^{den} Maart af, het Bestek zal ter lezing liggen. Voor inlichting vervoege men zich bij den Eersten Opziener en Landmeter van Rijnland, den Heer J. KROS op de Hoogewoerd te *Leyden*.

Bij de Provisionele Opveiling, gehouden te *Leyden*, den 28sten Februarij 1852, zijn de volgende Perceelen, staande te *Leyden*, in Bod gesteld, als:

N°. 1. Een HUIS EN ERF met *Broodbakkerij*, op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 495, op . . . . *f* 1,800.—

N°. 2. Een PAKHUIS EN ERF, in de Ingewerfsteeg, Wijk VI. N°. 594, op . . . . 200.—

N°. 3. Een HUIS EN ERF, in de Bakkersteeg, Wijk VI. N°. 579, op . . . . *f* 700.—

Zullende de Afslag plaats hebben, op Zaturdag 6 Maart 1852, terwijl Verhoogingen aangenomen en informatiën te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

te *Noordwijk-Binnen*, op Donderdag den 11^{den} Maart 1852, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement *Het Hof van Holland*, van:

N°. 1. Eene partij uitmuntend TUIN- OF TEELLAND, genaamd **het Krooster**, gelegen te *Noordwijk-Binnen*, aan den hoek van den Achterweg en den Molenweg, met eene daarop staande SCHUUR, bij het Kadaster bekend ter grootte van 1 bunder, 73 roeden en 68 ellen.

N°. 2. Eene partij uitmuntend TUIN- OF TEELLAND, genaamd **de Verloren Kroost**, gelegen in de gemeente *Noordwijk*, aan den weg van *Noordwijk* naar *Katwijk*, Kadastraal groot 1 bunder, 77 roeden en 50 ellen.

Breeder bij Biljetten omschreven.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. C. C. VAN DER SCHAAF, te *Noordwijk-Binnen*.

Avis Médical.

Le Docteur SAMUEL LA'MERT, *membre de l'Université d'Edimbourg, membre honoraire de la Société Médicale de* Londres, *etc., etc., Auteur de la* PRÉSERVATION PERSONNELLE, *et de la* SCIENCE DE LA VIE, *a l'honneur d'informer les personnes qui désirent le consulter sur les différents désordres des* Organes, *résultant* d'Excès *ou* d'habitudes, *contractées dans la jeunesse, et sur les cas de* Débilité nerveuse, *de* Faiblesse locale *et générale, que chaque jour il reçoit à sa résidence.*

37 Bedford Sqare, à Londres.

Les heures fixées sont de 11 *heures du matin à* 2 *heures de l'après-midi. Prix de la consultation* 25 *francs, soit personnelle soit par correspondance.* — Le secret est inviolable *et les lettres rendues sur réclamations. — Les médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité, dans toutes les parties du monde.*

Toutes les lettres adressées au Docteur LA'MERT *devront être* Affranchies, *et contenir, pour obtenir une consultation* 1 *Lstr.* (*une livre Sterling*), *ou un bon de* vingt-cinq Francs. *Sans cette formalité, les Lettres, quoiqu' affranchies*, resteront *sans réponse.*

La **Préservation Personnelle** *est illustré de quarante figures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes; prix sous enveloppe* 5 *fr.*, franco 5 *fr.* 50 *centimes.*

La **Science de la Vie**, *secret pour vivre longtemps, avec Portret et Planches, prix* 4 *fr.*, franco 4 *fr.* 50 *cent.*

Tous les exemplaires non revêtus de la signature de l'auteur doivent être considérés comme contrefaçons, et le public est prié de ne leur accorder aucune confiance.

Avis Important.

Des contrefaçons dangereuses des médicaments du Docteur SAMUEL LA'MERT étant faites et debitées, il croit devoir déclarer qu'il n'a point d'agent en Hollande pour les médicaments, et prie instamment les malades de se méfier du trafic indigne de ces spéculateurs qui ne réculent devant rien pour arriver à leur but, et compromettent la santé des Patients. Le Docteur SAMUEL LA'MERT expédie directement d'Angleterre les médicaments requis, et déclare faux tous ceux debités sous son nom.

NOTA. Ces deux ouvrages se trouvent en vente chez les HÉRITIERS DOORMAN, à *la Haye*; chez H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, à *Rotterdam*; chez D. TORMIJN, Libraire, Leidschestraat, N°. 102, à *Amsterdam*, et chez J. D. DOORMAN à *Utrecht*.

Eene ongesteldheid aan de maag, genezen door de Pillen van Holloway.

Eene Dame, die eene vriendin is van de familie van Generaal ROSAS, Gouverneur der Republiek La Plata, verklaart, dat zij onlangs volkomen genezen is van eene ongesteldheid aan de maag, door de *Pillen* van HOLLOWAY. Zij had deswegen de bekwaamste Geneesheeren in het land geraadpleegd, doch geen hunner was in staat geweest haar te herstellen van eene kwaal, die, zoo zij zegt, haar langzamerhand van het leven zou beroofd hebben, indien zij niet besloten had de *Pillen* van HOLLOWAY te nemen. De Heer JOHN EEASTMAN, een aanzienlijk koopman te Buenos-Ayres, heeft het boven aangehaalde aan den Professor HOLLOWAY medegedeeld in eenen brief gedagteekend den 1sten September 1849.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 1 Maart.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$58\frac{3}{16}$	$58\frac{3}{16}$	$58\frac{7}{8}$
Dito Certificaten	„ 3 „	$69\frac{7}{8}$	70	$69\frac{7}{8}$
Dito dito	„ 4 „	$90\frac{1}{16}$	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat	„ $3\frac{1}{2}$ „	$90\frac{1}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
O. I. Leening	„ 4 „	$89\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	„	$66\frac{1}{4}$	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	$98\frac{1}{2}$	—	—
Haarlemmermeer	„ 5 „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	$105\frac{5}{8}$	$105\frac{3}{4}$	$105\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	$104\frac{5}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	—	—	—
Dito 1840	„ 4 „	$88\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	$88\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	$68\frac{3}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën	„ 4 „	$79\frac{1}{2}$	$79\frac{3}{4}$	—
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835	„ 500 „	$150\frac{3}{4}$	151	151
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$18\frac{1}{16}$	$18\frac{3}{16}$	$18\frac{1}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken	„ 5 „	$18\frac{1}{16}$	$18\frac{3}{16}$	$18\frac{1}{8}$
Dito Obligatiën	„ 3 „	$41\frac{1}{2}$	$41\frac{3}{4}$	$41\frac{1}{2}$
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	$37\frac{7}{8}$	$37\frac{15}{16}$	$37\frac{7}{8}$
Coupons Ardoin		10	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	—	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	$73\frac{1}{16}$	$73\frac{3}{8}$	—
Dito Nieuwe	„ 5 „	$81\frac{3}{4}$	82	$81\frac{7}{8}$
Dito 1847	„ $2\frac{1}{2}$ „	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{9}{16}$	—
BELGIE, Banc.	„ $2\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ $2\frac{1}{2}$ „	$47\frac{11}{16}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 „	$79\frac{1}{2}$	$79\frac{1}{4}$	—
PORTUGAL, te Londen	„ 5 „	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{3}{8}$
Dito dito	„ 4 „	$35\frac{9}{16}$	$35\frac{11}{16}$	$35\frac{9}{16}$
VENEZUELA,	„ $3\frac{1}{2}$ „	$36\frac{3}{4}$	$37\frac{1}{4}$	—
MEXICO,	„ 5 „	$32\frac{1}{4}$	$32\frac{3}{8}$	$32\frac{1}{4}$
AMERIKA, Bankactiën		5	$5\frac{1}{16}$	$5\frac{1}{16}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.